

Anti - Pestprotocol

juni 2025

Inhoudsopgave

• Voorblad	blz. 1.
• Inhoudsopgave	blz. 2.
• Definiering	blz. 3.
• Pesten en plagen, waar zit het verschil?	blz. 4.
• Visie op anti – pesten	blz. 5.
• Voorkomen en signaleren van pestgedrag	blz. 6.
• Hoe wordt er gehandeld?	blz. 7.
• Anti-pestcontracten	blz. 8.
• Hulp aan de gepeste leerling of zijn/haar ouders/verzorgers	blz. 11
• Hulp aan de pester of zijn/haar ouders/verzorgers	blz. 12
• Cyberpesten	blz. 14
• Toekomst	blz. 17

Definiëring

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Onder plagen verstaan we gedrag tussen leerlingen die aan elkaar gewaagd zijn. De ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Plagen is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Plagen kan wel overgaan in pesten. Pesten is wél bedreigend. Pesten vindt niet zomaar een keer plaats, maar meerdere keren per week of zelfs meerdere keren per dag, gedurende een langere periode. De pester misbruikt zijn macht en het slachtoffer wordt uitgelachen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd, geslagen of er worden dingen van hem of haar afgepakt. Naast deze openlijke vormen van pesten, komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, zoals het buitensluiten van iemand.

Bij pesten zijn vier rollen te onderscheiden:

1. leerlingen die andere leerlingen pesten
2. leerlingen die gepest worden
3. meelopers
4. leerlingen die niet direct bij het pesten betrokken zijn (zoals de zwijgende middengroep)

Vaak is er een groepje leerlingen dat meedoet met de pester. Dit zijn de zogenoemde meelopers. Vaak versterken de meelopers het succes van de pestkop door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt. Daarnaast spelen leerlingen die indirect betrokken zijn bij het pesten een rol (de zwijgende middengroep). Doordat de zwijgende middengroep de gepeste leerling niet steunt en de pester niet probeert te stoppen, kan een pester vrijelijk zijn of haar gang gaan.

De rol van de antipestcoördinator:

De antipestcoördinator heeft een actieve rol in het voorkomen en tegengaan van pesten. De antipestcoördinator zorgt voor de uitvoering van dit protocol. De antipestcoördinator is, naast de leerkrachten, het aanspreekpunt voor de leerlingen en ouders. Zij kunnen bij de antipestcoördinator incidenten melden en zorgen bespreken. De antipestcoördinator bespreekt deze meldingen altijd met de verantwoordelijke leerkracht(en) en informeert het management. Eventueel zoekt de antipestcoördinator samen met de ouders en de leerlingen naar passende hulp, waarna hij/zij op de hoogte blijft van het verloop van het hulptraject.

Wie onze antipestcoördinator is kunt u ten alle tijden terugvinden op de website van school.

De taak van de schoolleiding:

De schoolleiding is bewust van de ernst van de problematiek; op iedere school wordt gepest, ook op de onze. De aanpak van pesten staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van ons schoolbeleid als onderdeel van een goed pedagogisch klimaat, hieraan werken wij onder andere d.m.v. 'kleur op school' onze lesmethode voor levensbeschouwing, sociaal- emotionele vaardigheden, samenleving en burgerschap, daarnaast wordt in schooljaar 2025-2026 een keuze gemaakt voor een passende methode voor sociaal emotionele vaardigheden en burgerschap.

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

<u>PLAGEN</u>	<u>PESTEN</u>
• Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor. • Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk. • Speelt zich af tussen 'gelijken' ('Twee honden vechten om hetzelfde been'). • Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn. • Meestal één tegen één. • Wie wie plaagt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	• Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren. • Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd). • Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pestkop. • De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen. • Meestal een groep (pestkop en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer. • Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
<u>GEVOLGEN van plagen</u> • 'Schaafwond' of korte draaglijke pijn (hoort bij het spel). Wordt soms ook als prettig ervaren ('Plagen is kusjes vragen'). • De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd. • Men blijft opgenomen in de groep. • De groep lijdt er niet echt onder.	• <u>GEVOLGEN van pesten</u> • Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen. • Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam. • Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'Bij de groep te horen' wordt niet voldaan. • De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Visie op anti-pesten De Pelikaan

Het is in onze ogen van groot belang, dat de kinderen zich in onze school thuis voelen. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd voelen, en ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, de nodige belangstelling en aandacht is. Een dergelijke werksfeer, ook wel pedagogisch klimaat genoemd, vormt een basisvoorwaarde voor het bereiken van goede onderwijsleerresultaten en een positieve ontwikkeling van de kinderen. Belangrijk kenmerk binnen dit pedagogisch klimaat is dus een kindvriendelijke onderwijsleeromgeving, waarbij een gevoel van veiligheid en geborgenheid bij de kinderen de grondslag vormt.

Binnen de school doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen binnen de groep, of bijvoorbeeld bij het spelen op het plein. Situaties, die gemakkelijk kunnen leiden tot gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen. Dergelijke situaties leiden gemakkelijk tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Sommige meelopers durven niet in te grijpen uit angst om anders zelf gepest te worden. Zij sluiten zich daardoor onbewust aan bij de pester en daarmee is de basis voor een langdurige pestsituatie gelegd, met alle negatieve gevolgen van dien.

Pestgedrag in en rondom onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, doordat veel tijd aan de oplossing van dergelijk gedrag moet worden besteed. Het doet ook absoluut afbreuk aan onze visie. Wij creëren een veilige en kindvriendelijke leeromgeving.

Met behulp van dit antipestprotocol willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een pestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen, door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper en gepeste bespreekbaar te maken.

Dit antipestprotocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.'

De samenwerking tussen ouders en school verbeteren om pestgedrag te voorkomen en te remediëren.

Het antipestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:

Het voorkomen van pestgedrag

Het tijdig signaleren van pestgedrag

Het remediëren van pestgedrag

Met dit antipestprotocol hopen wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Voorkomen en signaleren van pestgedrag

Er is sprake van pesten wanneer een of meerdere leerlingen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een andere leerling. Als je pesten op school serieus wilt aanpakken, is het nodig dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging zien voor het veiligheidsgevoel én bereid zijn het te voorkomen en te bestrijden.

De school hanteert de volgende richtlijnen om pesten te voorkomen:

- Binnen de school heeft één van de personeelsleden de rol van ‘contactpersoon’ voor leerlingen en ouder(s)/verzorger(s). Hij/zij is aanspreekpunt voor hen bij pesten, plagen en ander ongewenst gedrag van anderen. Daarnaast heeft de school een veiligheidscoördinator die verantwoordelijk is voor het beleid van de school op het gebied van sociale veiligheid (waaronder voorkomen van pesten), alsmede het levend houden van dit beleid en het toepassen ervan in de school.
- Het fenomeen pesten wordt middels de lessen vanuit ‘kleur op school’ en de ‘week tegen het pesten’ onder de aandacht gebracht van leerlingen en schoolpersoneel. Er wordt gestreefd naar een goed pedagogisch schoolklimaat door leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijke onderwerpen. Daarnaast worden per klas aan het begin van elk schooljaar gedragsregels opgesteld waar iedereen zich aan moet houden.
- Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over thematische activiteiten of projecten voor sociale veiligheid en de naam en rol van de interne contactpersoon.
- Er wordt aandacht besteed aan het verschil tussen pesten en plagen. Ook leren de leerlingen de verschillende rollen m.b.t. pestgedrag (her)kennen.
- Leerkrachten, andere medewerkers (en zo mogelijk ouders/verzorgers) vertellen de leerlingen dat ze signalen van pesten (niet plagen) moeten doorgeven aan de eigen groepsleerkracht of de interne contactpersoon. Daarbij leggen ze uit dat dit doorgeven geen klikken is. Op deze manier voorkomen de volwassenen dat leerlingen gezamenlijk zwijgen of erbij staan te kijken zonder in te grijpen, of zelfs het vuurtje opstoken.
- Als een leerkracht of ander personeelslid signaleert dat er gepest wordt, dan spreekt hij of zij de betrokkenen hierop aan. Afhankelijk van de ernst van het pesten, licht hij of zij ook de klassenleerkracht van de leerling in, zodat deze het probleem in de groep bespreekbaar kan maken.
- Van elk personeelslid wordt verwacht dat hij of zij met collega's en leerlingen werkt aan een positieve team- en groepsvorming.
- Personeelsleden van de school hebben de inspanningsverplichting pesten te signaleren en tegen het gesignaleerde pesten actie te ondernemen.
- Leerkrachten en ander personeel van de school nemen te allen tijde duidelijk stelling tegen pesten. Het personeel keurt dit gedrag zichtbaar af.
- Wanneer een personeelslid pesten signaleert, probeert hij of zij zicht te krijgen op de oorzaak en de omvang van het pestgedrag en de gevolgen voor het slachtoffer. Daarnaast probeert hij of zij het invoelend vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. Hiermee wordt uiteraard niet bedoeld dat er medelijden moet worden opgewekt, maar wel dat er wordt ingezien hoe vervelend pesten eigenlijk is. En hoe belangrijk het is om er samen iets tegen te doen.

Hoe wordt er gehandeld?

De Pelikaan heeft een gestructureerde aanpak voor de bestrijding van pesten. De directe en curatieve aanpak van pesten onder leerlingen bestaat uit twee methoden:

1. de niet-confronterende methode en
2. de confronterende methode.

De niet-confronterende methode

Deze methode wordt toegepast als een leerkracht of ander personeelslid het vermoeden heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, dus pestgedrag dat hij of zij niet zelf heeft waargenomen.

Bij het toepassen van de niet-confronterende methode worden de volgende stappen gezet:

- Het personeelslid schakelt collega's in om de eigen vermoedens te delen en mogelijk te versterken of af te zwakken.
- Ondertussen stelt de leerkracht in de klas van de betreffende leerlingen onderwerpen als pesten, buitensluiting, machtsmisbruik of een andere kwestie betreffende sociale veiligheid op een algemene manier aan de orde om zo een eerste signaal af te geven aan de klas.
- In het kader van het bespreken van pesten als algemeen onderwerp, schakelt de leerkracht de pester(s) en/of enkele niet-pesters in om op te letten of er in hun klas wordt gepest.
- Na enkele dagen laat de leerkracht deze leerlingen verslag uitbrengen over hun observaties. De leerkracht kan wachten op een moment dat hij of zij, of een collega, het pestgedrag daadwerkelijk zelf waarneemt om vervolgens duidelijk stelling te nemen. Dit kan dan aan de hand van de confronterende methode gebeuren.

De confronterende methode

Deze methode wordt toegepast als een leerkracht of ander personeelslid duidelijk pestgedrag signaleert.

Bij het toepassen van de confronterende methode worden de volgende stappen gezet:

- Het personeelslid neemt eerst duidelijk stelling.
- De leerkracht van de groep waarin het pesten zich voordoet, voert daarna met de klas een gesprek over pesten in het algemeen. In dit gesprek worden leerlingen gestimuleerd duidelijk stelling te nemen tegenover pesten.
- Door leerlingen te stimuleren een gepeste leerling te steunen of te proberen leerlingen die pesten hiermee te laten stoppen, probeert de leerkracht te voorkomen dat er een zwijgende middengroep ontstaat of blijft bestaan.
- De leerkracht maakt vervolgens met de leerlingen nadere afspraken door gezamenlijk anti-pestregels op te stellen.
- De leerkracht kan het gesignaleerde probleem ook behandelen door bijvoorbeeld een boek te bespreken of een educatieve film te tonen waarin het thema aan de orde komt. Naar aanleiding daarvan kan de leerkracht een gesprek met de klas op gang.

Anti-pestcontracten

Bij ons op school mag niemand een ander pesten en mag niemand gepest worden. Daarom hebben we duidelijke afspraken gemaakt. Wanneer je ruzie hebt, probeer je er natuurlijk eerst zelf uit te komen. Als dat niet lukt, dan leg je het probleem aan iemand anders voor. Die persoon kan dan met beide partijen praten en probeert jullie te helpen.

Om een pestvrije school te krijgen, is het belangrijk samen afspraken te maken en er samen voor te zorgen dat we ons aan die afspraken houden. Dit doen we met een anti-pestcontract. Dit geldt voor groep 5 t/m 8. En wordt ingezet als er een incident is.

Als onderstaande uitspraken zijn besproken is jouw naam hierbij geschreven, dan beloof je dat je je aan die afspraken houdt en dat je anderen helpt om zich ook aan deze afspraken te houden. Zet dan je handtekening onder dit contract. Lever het ondertekende contract in bij je leerkracht. Hij of zij zal het bewaren en je erop aanspreken als dat nodig is. Bij het overtreden van het contract volgen de consequenties zoals afgesproken met ouders en leerling

Anti-pestcontract individuele leerling (eigen verantwoordelijkheid)

Dit-is-de-grens-contract

DE PELIKAAN

Hiermee beloof ik [naam leerling/leerkracht] het volgende:

- Ik zal een ander respecteren.
- Ik zal een ander niet discrimineren.
- Ik zal een ander niet uitschelden.
- Ik zal een ander niet buitensluiten.
- Ik zal een ander niet bedreigen.
- Ik zal van andermans spullen afblijven.
- Ik zal niet over een ander roddelen.
- Ik zal mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist

- Ik zal ...
- Ik zal ...

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande uitspraken na te leven.

Naam:

Handtekening:

Plaats/datum:

Anti-pestcontract van de hele groep (gezamenlijke verantwoordelijkheid)

Dit-is-de-grens-contract van groep

Hiermee beloven wij [omschrijving groep] van [naam school] het volgende:

- Wij zullen een ander respecteren.
- Wij zullen een ander niet discrimineren.
- Wij zullen een ander niet uitschelden.
- Wij zullen een ander niet buitensluiten.
- Wij zullen een ander niet bedreigen.
- Wij zullen van andermans spullen afblijven.
- Wij zullen niet over een ander roddelen.
- Wij zullen mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist

- Wij zullen ...
- Wij zullen ...
- Wij zullen ...

Door onze handtekeningen onder dit contract te zetten, beloven wij dat wij onze uiterste best zullen doen bovenstaande uitspraken na te leven.

Namen	Handtekeningen
{Naam leerkracht}	{Handtekening leerkracht}
{Naam leerling}	{Handtekening leerling}
{Naam leerling}	{Handtekening leerling}
{Naam leerling} Enzovoort	{Handtekening leerling} enzovoort

Plaats/datum:

Hulp aan de gepeste leerling of zijn/haar ouders/verzorgers

De leerkracht maakt bij het helpen van de gepeste leerling gebruik van hulp en advies van de interne begeleider, de antipestcoördinator, collega's of de schoolleider. Het is belangrijk om te proberen de gepeste leerling zijn/haar eigenheid en zelfrespect (opnieuw) te wekken, te activeren en/of te versterken: ik ben ik en jij bent jij en dat mag niet alleen, maar dat hoort zo. Mogelijk heeft de leerling dat nooit eerder geleerd of meegekregen. De leerkracht probeert de leerling te helpen zich minder kwetsbaar te voelen en zich minder kwetsbaar op te stellen. Mocht dit niet werken dan kan externe hulp worden ingeschakeld, te denken valt aan een weerbaarheidstraining zoals 'Rots en water training'.

Als het bovenstaande niet helpt, wordt er een gesprek met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling aangegaan. De leerkracht geeft hierin de ouders/verzorgers van de leerling de gelegenheid om hun visie op het probleem te geven en deelt zijn of haar eigen inzichten over de oorzaken van het pesten met de ouders/verzorgers. De manier waarop de leerkracht dit doet, is uiteraard afhankelijk van en rekening houdend met de vermoede oorzaak van het gepest.

Gezamenlijk kunnen de ouders/verzorgers en de leerkracht dan naar een oplossing zoeken. Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de leerkracht, samen met de ouders/verzorgers, de gepeste leerling zijn of haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Zo nodig wordt hierbij, met toestemming van de ouders/verzorgers, hulp van professionele instellingen ingeschakeld.

Tijdens het gesprek met de ouders worden afspraken gemaakt wanneer er (tussentijds) geëvalueerd wordt.

Hulp aan de pester of zijn/haar ouders/verzorgers

De leerkracht maakt bij het helpen van de pester gebruik van hulp en advies van de interne begeleider, de veiligheidscoördinator, collega's of schoolleider. De leerkracht voert probleemoplossende gesprekken met de pester waarin hij of zij probeert de oorzaak van het pestgedrag te achterhalen.

Mogelijke oorzaken van het gedrag van de pester kunnen zijn:

- de pester wordt of werd zelf gepest;
- de pester heeft gebrek aan aandacht van de ouders/verzorgers;
- de pester wordt niet gecorrigeerd bij agressief gedrag en wordt zelf regelmatig lichamelijk gestraft door ouders/verzorgers of andere volwassenen;
- de pester imiteert gedrag dat hij of zij elders heeft gezien;
- de pester reageert allergisch op bepaalde geur-, kleur- en smaakstoffen;
- de pester kan slecht tegen verliezen bij sport of spel.

Uiteraard zijn er nog allerlei andere oorzaken mogelijk van het gedrag van de pester.

Gevoeligheid ontwikkelen

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht de gevoeligheid van de pester te vergroten voor wat hij of zij de gepeste leerling aandoet. Hierbij houdt de leerkracht rekening met de mogelijke oorzaken van het pestgedrag. De leerkracht probeert hiermee de pester te helpen zich bewust te worden van de effecten van zijn of haar gedrag. Iedere leerkracht zal, eventueel na overleg met de interne begeleider, veiligheidscoördinator, schoolleiding of het hele team, zijn of haar eigen weg hierin kiezen, afhankelijk van de ernst en omvang van het probleem. Eventueel neemt iemand anders de taak over of wordt een extra leerkracht als 'onafhankelijke derde' ingezet zoals bijv. de antipestcoördinator.

Afspraken over gedragsverandering, contract

Het is belangrijk dat de leerkracht met de pester (en zo nodig met de ouders/verzorgers) afspraken maakt over gedragsverandering. Daarbij kan ook met de pester (en diens ouders/verzorgers) worden afgesproken welke maatregelen er worden genomen als het pesten zich herhaalt. Deze afspraken met de pester (en diens ouders/verzorgers) kunnen vorm krijgen in een contract. In een dergelijk contract met de leerling (en de ouders/verzorgers) wordt ook vastgelegd wanneer het gedrag wordt geëvalueerd en wanneer er, indien het gedrag niet voldoende is veranderd, wordt overgegaan tot de afgesproken maatregelen.

Medewerking van de ouders/verzorgers

De leerkracht of het andere betrokken personeelslid vraagt de ouder(s)/verzorger(s) van de pestende leerling zo nodig om medewerking bij de aanpak van dit probleem. Daarbij kan een deskundige adviseren over hoe de ouder(s)/verzorger(s) hun kind zouden kunnen helpen, dit alles uiteraard afhankelijk van en rekening houdend met de mogelijke oorzaak van het gedrag van hun kind. Gedrag samen met de ouder(s)/verzorger(s) in een vroeg stadium aanpakken. Een gesprek met de ouders kan het beste al in dit stadium worden gehouden, omdat de meeste leerlingen hun gedrag slechts (kunnen) aanpassen als het pesten in een vroeg stadium wordt aangepakt. Soms kan het nodig zijn de pester te beschermen tegen mogelijk al te rigoreus (lichamelijk) straffen door de ouders/verzorgers.

Hulp van buitenaf

Als het pestgedrag van de betrokken leerling blijft voortduren, wordt hulp van buitenaf ingeschakeld. De ouder(s)/verzorger(s) dienen hiervoor toestemming te geven. Indien de ouder(s)/verzorger(s) weigeren om toestemming te geven voor hulp van buitenaf en de pester volhardt in zijn of haar gedrag op zo'n manier dat er een onveilige situatie voor de gepeste leerling(en) en/of andere betrokkenen op school bestaat, dan kan de schoolleiding overgaan tot schorsing van de pester, eventueel gevolgd door verwijdering van school. Zie [protocol voor Schorsing en verwijdering](#) – De Groeiling

Ouders, leerlingen, docenten, directies en besturen, maar ook vertrouwenspersonen kunnen de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs raadplegen.

In het onderwijs en de kinderopvang kunt u worden geconfronteerd met onwenselijke situaties.

Als u te maken krijgt met of kennis heeft van:

- Mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- Psychisch en fysiek geweld
- Discriminatie en radicalisering

Kunt u terecht bij de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs.

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. Samen met u probeert de vertrouwensinspecteur tot de juiste vervolgstappen te komen.

In een aantal gevallen is het verplicht onverwijld contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. Op onderstaande website kunt u zien in welk geval en voor wie de verplichting geldt.

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs/

U kunt de vertrouwensinspectie iedere werkdag tussen 8.00 en 17.00 uur bereiken op 0900 111 3 111 (lokaal tarief).

Cyberpesten

1. Wat is cyberpesten oftewel digitaal pesten?

Cyberpesten is het pesten of misbruiken via het internet en/of via mobiele telefoon. De effecten van cyberpesten kunnen in het dagelijkse leven erger zijn dan bij traditioneel pesten. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven, door de grote reikwijdte van het internet en kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking komen. Ook als cyberpesten buiten de school gebeurt heeft de school er veel last van en heeft het invloed op het lesgeven. Het ruziën en pesten gaat door, schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Verschillende vormen van cyberpesten zijn strafbaar. Kinderen realiseren zich dat vaak niet. Als hierdoor lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht kan de politie worden ingeschakeld.

2. Vormen van cyberpesten: hoe kan er op internet gepest worden?

- Pest-mails versturen (schelden, roddelen, beledigen, beschuldigen en/of bedreigen)
- App-groep(en) aanmaken en berichten plaatsen (schelden, roddelen, beledigen, beschuldigen en/of bedreigen)
- Foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen
- Privégegevens op een site plaatsen
- Haatprofielen aanmaken
- Virussen versturen
- Anonieme berichten digitaal versturen
- Ongewenst contact met vreemden
- Stalken: het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van haat- mail, appberichten of het dreigen met geweld in chatrooms
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno, kinderporno en geweld
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- Hacken: wachtwoorden en credits stelen en misbruiken of instellingen aanpassen

3. Schoolaanpak bij cyberpesten Preventief

We maken de kinderen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten door:

- Het geven van lessen mediawijsheid
- De inzet van het internetprotocol. Reglement internet en sociale media.pdf (sharepoint.com) (dit is alleen te lezen door Groeilingmedewerkers- vraag het de leerkracht)

Stappenplan na een melding van cyberpesten

Als de school een melding krijgt van cyberpesten kunnen (afhankelijk van de vorm) de volgende maatregelen worden genomen:

1. Ga na of het binnen of buiten de school heeft plaatsgevonden. Als het buiten de school heeft plaatsgevonden ben je als school niet onmiddellijk probleemeigenaar. Je kunt ook eerst ouder(s)/verzorger(s) inschakelen, zodat zij met het kind in gesprek gaan en maatregelen treffen, eventueel met andere ouder(s)/verzorger(s). Bij overtreding van de wet kunnen ouder(s)/verzorger(s) besluiten aangifte te doen.
2. Mocht het incident binnen de school(tijden) gestart zijn of plaatsvinden dan gaat de school in gesprek met de getroffen leerling. School doet eerst onderzoek naar betrokkenheid van kinderen.
3. De school neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s).
4. De school probeert de dader op te sporen door in de klas te praten over wat er gebeurd is.
5. De school verzoekt de pester als deze bekend is (of anoniem) berichten en foto's te verwijderen.
6. De school geeft de ouder(s)/verzorger(s) voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen. De school verwijst de ouder(s)/verzorger(s) zo nodig voor vragen naar de onderwijstelefoon: 0800-5010 en indien nodig kan bij de politie informatie worden ingewonnen.
7. De school adviseert de ouder(s)/verzorger(s) aangifte te doen bij de politie. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en kunnen de ouder(s)/verzorger(s) aangifte doen bij de politie. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl) -telefoon: 0900-0101).

4. Omgaan met cyberpesten: hoe kun je het beste omgaan met cyberpesten?

Als het niet mogelijk is de dader te achterhalen probeer dan het effect te minimaliseren. Dit kan het beste door het slachtoffer te wijzen op het volgende:

- Reageer niet op pest-mails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar anderen.
- Vat het niet persoonlijk op als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om sms'jes of app-berichten op de mobiele telefoon, dan heb je de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen waarin het pestgedrag voorkomt. Maak een print of sla ze op.
- Ga naar de leerkracht op school, deze zal je verder helpen om het pesten te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl

5. Tips voor leerlingen bij cyberpesten Wat kun je doen om cyberpesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles wat je op het internet tegenkomt waar is.
- Gebruik een apart e-mailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.

- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Bel niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouder(s)/verzorger(s) dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten/mailen kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

6. Links over pesten en cyberpesten Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl Website van het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS) met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten.
- www.pesttenet.nl Website voor en door slachtoffers.
- www.dekinderconsument.nl
- Wat werkt tegen pesten? | Nederlands Jeugdinstituut (nji.nl) Cyberpesten - veilig internetgebruik – veilige school
- www.stopdigitaalpesten.nl Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame).
- www.digibewust.nl Een informatieve site van het ministerie van economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.ppsi.nl PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.schoolenveiligheid.nl Centrum school en veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl Handreikingen en links voor ouder(s)/verzorger(s), leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.
- www.iksurfveilig.nl
- www.internetsoa.nl
- www.weetwatjetypt.nl

Leerkrachten en ouder(s)/verzorger(s) van de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol bij pesten en cyberpesten

Toekomst

Nu de methode 'kleur op school' gebruikt wordt, evalueert het team eind 2025 hoe dit bevalt. Ook verdiept het team zich gedurende schooljaar 2025-2026 in de aanschaf van een nieuwe SEO-methode (te denken valt aan 'De vreedzame school' zoals het team eerder al eens heeft overwogen).

Er worden met de ingang van het nieuwe schooljaar algemene schoolregels (schoolbreed) en groepsafspraken (per groep) ten aanzien van de omgang met elkaar opgenomen. Deze regels en afspraken zijn in de klassen duidelijk zichtbaar opgehangen en worden met de leerlingen besproken. Gedurende de gouden, zilveren en bronzen weken wordt er aandacht besteed aan de gemaakte, geldende afspraken en het belang van het naleven ervan.

De schoolregels kunnen aan het begin van het schooljaar onder de aandacht van de leerlingen gebracht worden door het instellen van de regel van de week.

Een voorbeeld van mogelijke school/leefregels:

- Als er 1 praat, dan weet iedereen waar het over gaat.
- We zijn zorgzaam voor elkaar, uitlachen, pesten en schelden is naar.
- Los problemen met praten op, lukt dit niet? Zoek dan de juf of meester op.
- Rennen doen we op het plein, in de school werken we beter door rustig te zijn.
- De school is voor iedereen, zorg daarom voor de spullen om je heen.

Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook de ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot de school en oorzaken van pestgedrag zeker niet alleen binnen de school, maar vaak ook buiten de school liggen.

De intern begeleider wordt gevraagd om een overzicht te maken van trainingen/hulpinstanties indien er een individueel weerbaarheidstraject ingezet moet worden en op welke wijze de ouders zich daarvoor kunnen aanmelden.

Evaluatie: Dit Anti-pestprotocol is door het team, directie en MR vastgesteld en wordt in het schooljaar 2026-2027 herzien.